

ZAID IBN HAARITHAH

Den Älskade

I slaget vid Mu'tah stod Profeten ﷺ för att ta farväl av den avgående muslimska armén på väg att kämpa mot romarna och tillkännagav namnen på de tre successiva befälhavarna för armén: "Zaid Ibn Haarithah är er förste befälhavare, men om han såras ska Ja'far Ibn Abi Talib ta befälet, och om den sistnämnde såras ska 'Abd Allah Ibn Rawaahah ersätta honom." Men vem var Zaid Ibn Haarithah? Vem var Profetens ﷺ älskade?

Berättare och historiker beskrev hans utseende som kort, mörk, solbränd och trubbnosig. Vad gäller hans innersta väsen, var han verkligen en stor muslim.

Om vi går tillbaka i tiden, ser vi Haarithah, Zaid's far, just lägga bagaget på kamelen som skulle bära hans hustru Su'dah till hennes familj. Haarithah tog farväl av sin hustru som bar Zaid - vid den tiden ett litet barn - i sina armar. Men varje gång han var på väg att lämna sin hustru och sitt barn som följde med en karavan, drevs han av en mystisk och oförklarlig drift att hålla sin hustru och son inom synhåll; ändå var det dags för dem att bege sig på sin väg och Haarithah var tvungen att ta ett sista farväl av sin hustru och bege sig hem. Hans tårar flödade när han sade adjö och stod som fastnaglas i marken tills han förlorade dem ur sikte. I det ögonblicket

kände han sig krossad.

Su'dah stannade hos sin familj ett tag. En dag attackerades plötsligt hennes grannar av en av dess motståndande stammar. Överraskade, besegrades Bani Ma'n och Zaid Ibn Haarithah togs till fånga tillsammans med andra krigsfångar. Hans mor återvände hem ensam. När Haarithah hörde de sorgliga nyheterna, slogs han av häpnad. Han reste överallt och frågade alla om sin älskade Zaid. Han reciterade dessa rader av poesi på stående fot för att sörja förlusten av sin son:

"Mitt hjärta krossades när jag förlorade Zaid. Jag vet inte om han är vid liv eller död eller om jag någonsin kommer att se honom igen. Vid Allah, jag vet fortfarande inte om han döddes på slätten eller slaktades på berget. Hans bild kommer för mitt inre öga varje gång solen går upp eller ned. Även när vinden blåser bär den med sig hans minne. Ack, jag är svept i min sorg, min bedrövelse och min fruktan för honom."

Vid den tiden var slaveriet ett erkänt och etablerat socialt faktum som hade blivit en nödvändighet. Så var fallet i Aten, som länge hade åtnjutit en blomstrande civilisation, i Rom och i hela den antika världen, inklusive den arabiska halvön. När den motståndande stammen attackerade Bani Ma'n, begav den sig till 'Ukaadh-marknaden, som hölls vid den tiden, för att sälja sina krigsfångar. Barnet Zaid såldes till Hakiim Ibn Huzaam, som gav honom till sin faster Khadijah som en gåva. Vid den tiden var Khadijah gift med Muhammad Ibn 'Abd Allah men uppenbarelsen hade ännu inte kommit ned till honom. Han åtnjöt dock alla de lovande stora egenskaperna hos profeter ﷺ. Khadijah gav i sin tur sin tjänare Zaid som gåva till sin man, Allahs Profet. Han var mycket nöjd med Zaid och friköpte honom omedelbart. Hans store och medfyllda hjärta svällde av omsorg och kärlek mot pojken.

Senare, under en av hajj-säsongerna, stötte en grupp från Haarithahs stam på Zaid i Makkah och berättade för honom om hans föräldrars ångest och sorg sedan de hade förlorat honom. Zaid bad dem att förmedla hans kärlek och längtan till sina föräldrar. Han sade till dem: "Berätta för min far att jag bor här med den mest generöse och kärleksfulle fadern." Knappt fick hans far reda på var hans son befann sig förrän han hastade på sin väg till honom, åtföljd av sin bror.

Så snart de nådde Makkah frågade han efter den pålitlige Muhammad. När han mötte honom sade han: "O son av Ibn Abd Al-Muttalib! O son av sin stams herre! Ert land är ett land av trygghet och fristad och ni är känd för att hjälpa de nödlidande och ge de fångna tillflykt. Vi har kommit hit för att

be er ge oss tillbaka vår son. Gör oss därför en tjänst och fastställ en rimlig lösensumma för honom." Profeten kände den stora kärlek och tillgivenhet Zaid bar i sitt hjärta för honom, men respekterade samtidigt Haarithahs föräldrarätt. Därför sade han till Haarithah: "Be Zaid komma hit och låt honom välja mellan dig och mig. Om han väljer dig, är han fri att gå med dig, men om han väljer mig, ska jag vid Allah inte lämna honom för någonting i världen." Haarithahs ansikte klarnade, ty han väntade sig inte en sådan storslagenhet; därför sade han: "Du är långt mer generös än vi." Sedan kallade Profeten ﷺ på Zaid. När han kom frågade han honom: "Känner du igen dessa människor?" Zaid sade: "Ja, det är min far och det är min farbror."

Profeten ﷺ berättade för honom vad han hade berättat för Haarithah. Zaid svarade: "Jag ska inte välja någon annan än dig, ty du är en far och en farbror för mig." Profetens ögon var fulla av tacksamma och medfyllda tårar. Han tog Zaid's hand och gick till Ka'bah, där Quraish höll ett möte, och ropade: "Jag vittnar om att Zaid är min son, och om jag dör först ska han ärva av mig, och om han dör först ska jag ärva av honom." Haarithah gladdes storligen, ty inte bara hade hans son friköpts utan han hade också blivit son till den man som Quraish kände som "Den Ärlige och Pålitlige". Dessutom var han en ättling till Bani Haashim och upphöjdes till en hög ställning bland sitt folk.

Zaid's far och farbror återvände hem och lämnade sin son trygg och sund efter att han hade blivit herre över sig själv och efter att Profeten ﷺ hade skingrat deras fruktan angående hans öde.

Profeten ﷺ adopterade Zaid och från det ögonblicket var han känd som Zaid Ibn Muhammad.

Plötsligt, en strålande morgon vars strålgans aldrig skådats förut eller sedan, steg uppenbarelsen ned till Muhammad: "Läs! I din Herres namn som skapade - skapade människan av något som klänger fast; läs! Och din Herre är den Mest Ädla; som lärde ut med pennan; lärde människan vad hon inte visste" (96:1-5). Sedan fortsatte uppenbarelsen: "O du höljde - Stå upp och varna! Och förhåll dig till din Herre" (74:1-3). "O Sändebud! Förkunna budskapet som har sänts ned till dig från din Herre. Om du inte gör det har du inte framfört Hans budskap. Allah ska skydda dig mot människorna. Sannerligen vägleder Allah inte de människor som inte tror" (5:61).

Så snart Profeten ﷺ hade tagit på sig ansvaret för sitt budskap,

underkastade sig Zaid Islam. Berättare sade att han var den andre mannen och troligen den förste mannen som omfamnade Al-Islam.

Profeten ﷺ älskade Zaid så djupt på grund av hans enastående lojalitet, andens storhet, samvetsgrannhet, ärlighet och pålitlighet. Allt detta och mer fick Zaid Ibn Haarithah, eller Zaid den Älskade som Följeslagarna brukade kalla honom, att inneha en utmärkt plats i Profetens hjärta ﷺ.

'Aa'ishah (må Allah vara nöjd med henne) sade: "Profeten ﷺ sände aldrig Zaid på en expedition annat än som befälhavare, och om hans liv inte hade varit så kort hade han gjort honom till sin efterträdare."

Var det möjligt för någon att stå i sådan högaktning hos Profeten? Hur var Zaid egentligen?

Som vi har nämnt var han den pojke som hade blivit kidnappad, såld och friköpt av Profeten ﷺ. Han var denna korte, mörke, trubbnosige man. Framför allt hade han ett medfyllt hjärta och en fri själ. Därför upphöjdes han till den högsta ställningen av sin Islam och Profetens kärlek till honom, ty varken Islam eller Profeten ﷺ tog hänsyn till härkomst eller prestige. Muslimer som Bilal, Suhaib, Khabbaab, 'Ammar, Usaamah och Zaid var alla likvärdiga enligt denna stora religion. Var och en av dem spelade en viktig och distinkt roll för att ge impulser till den snabbt spridande religionen. Dessa heliga och befälhavare var islams glittrande stjärnor. Islam rättade till livets värden när den härliga Koranen sade: "Sannerligen, den mest ärade bland er i Allahs ögon är den mest fromme av er" (49:13). Dessutom uppmuntrade den alla lovande talanger och alla rena, pålitliga och produktiva potentialiteter. Profeten ﷺ gifte bort sin kusin Zainab med Zaid. Det verkar som om Zainab (må Allah vara nöjd med henne) accepterade det äktenskapet eftersom hennes blygsamhet hindrade henne från att avslå Profetens förmedling. Tyvärr vidgades klyftan mellan dem varje dag och slutligen kollapsade deras äktenskap. Profeten ﷺ kände att han på något sätt var ansvarig för detta äktenskap som slutade i skilsmässa; därför gifte han sig med sin kusin och valde en ny hustru, Umm Kulthum Bint 'Uqbah, åt Zaid. Förtalarna och Profetens fiender spred tvivel angående lagligheten av Muhammads äktenskap med sin sons frånskilda hustru. Koranen motbevisade deras påståenden genom att göra en distinktion mellan söner och adopterade söner. Den upphävde adoption helt och hållet med orden: "Muhammad är inte fader till någon man bland er, utan han är Allahs Sändebud och den siste av Profeterna" (33:40). Därför kallades Zaid åter efter sin fars namn, nämligen Zaid Ibn Haarithah.

Ser du nu de muslimska trupperna som marscherade mot slaget vid Al-Jumuuh? Deras befälhavare var Zaid Ibn Haarithah. Ser du de muslimska trupperna som marscherade mot At-Tarf, Al-'lis och Hismi och andra slag? Befälhavaren för alla dessa slag var Zaid Ibn Haarithah. Sannerligen, som 'Aa'ishah (må Allah vara nöjd med henne) sade: "Profeten sände aldrig Zaid på en expedition annat än som befälhavare."

Slutligen ägde slaget vid Mu'tah rum. Det verkar som om romarna och deras senila imperium var fyllda av farhågor och onda aningar angående islams snabba spridning. De såg det som ett genuint och dödligt hot mot deras själva existens, särskilt i Syrien, som gränsade till den nya, svepande religionens centrum. Därför använde de Syrien som en språngbräda till den arabiska halvön och den muslimska nationen.

Profeten ﷺ insåg att syftet med de romerska skärmytslingarna var att testa muslimernas stridsberedskap. Därför beslutade han att ta initiativet och i handling visa islams beslutsamhet att motstå och uppnå slutgiltig seger. Den 1 Jumaadii år 8 e.H. marscherade den muslimska armén mot Al-Balqaa' i Syrien tills de nådde dess gränser där Heraklius' arméer av romare och arabiserade stammar bosatta vid gränserna befann sig. Den romerska armén slog läger på en plats kallad Mashaarif, medan den muslimska armén slog läger nära en stad kallad Mu'tah. Därav fick slaget namn Mu'tah.

Profeten ﷺ visste hur viktigt och avgörande detta slag var; därför valde han för dess ledning tre av dem som var dyrkare om natten och krigare om dagen. Dessa tre krigare sålde sina liv och sin egendom till Allah och avsåg sig sina behov och önskingar för den store martyrdömens skull, som skulle bana deras väg till att vinna Allahs välbehag och se Allah, den Generöse. Dessa tre befälhavare var i successiv ordning: Zaid Ibn Haarithah, Ja'far Ibn Abi Talib och 'Abd Allah Ibn Rawaahah (må Allah vara nöjd med dem och de med Honom, och må Allah vara nöjd med alla Följeslagare). Sålunda stod Profeten ﷺ för att ta farväl av sin armé och gav dem sin order: "Zaid Ibn Haarithah är er förste befälhavare, men om han såras ska Ja'far Ibn Abi Talib ta befälet, och om han också såras ska 'Abd Allah Ibn Rawaahah ta det." Även om Ja'far Ibn Abi Talib var en av Profetens närmaste vänner med mod, fräckhet och god härstamning, valde ändå Profeten honom som andre befälhavare efter Zaid. Sålunda betonade Profeten ﷺ det faktum att islams nya religion kom för att avskaffa korrupta mänskliga relationer baserade på falsk och ytlig diskriminering. Den etablerade nya, rationella mänskliga relationer istället.

Det var som om Profeten förutsåg händelseförloppet i det förestående slaget, ty han tilldelade ledningen av armén till Zaid, Ja'far och sedan 'Abd Allah, och märkligt nog upphöjdes alla tre till Allah i samma ordning som han fastställde. När muslimerna såg förtruppen av den romerska armén, som de hade uppskattat till 200 000 krigare, häpnade de av dess enormitet som översteg alla förväntningar. Men sedan när hade trons slag berott på antal? I det ögonblicket kastade sig muslimerna in på slagfältet oavsett konsekvenserna eller faran. Deras befälhavare Zaid bar Profetens fana och kämpade sig fram genom fiendens spjut, pilar och svärd. Han sökte inte så mycket seger som att fullborda sin affär med Allah, som har köpt muslimers liv och egendom i utbyte mot Paradiset.

Zaid såg varken Al-Balqaa's sand eller de romerska styrkorna. Det enda han såg var Paradisets kullar och dess gröna kuddar. Dessa bilder flimrade genom hans sinne som de fladdrande fanorna som hade tillkännagivit hans bröllopsdag. När han högg och slog, slog han inte bara mot fiendens nackar, utan kastade också upp de dörrar som stod i hans väg till den vidsträckta dörr genom vilken han skulle nå fridens hem, det eviga Paradiset och Allahs sällskap. Zaid höll fast vid sitt öde. Hans ande, på väg upp till himlen, jublade när den tog sin sista blick på sin herres kropp som inte var täckt av mjuk silke utan snarare av rent blod utgjutet i Allahs väg. Hans fridfulla leende vidgades när han såg den andre befälhavaren Ja'far rusa mot fanan och hålla den högt innan den rörde marken.